

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A IV-A CIVILĂ
DECIZIE CIVILĂ NR. 945R

Ședința publică din data de **16.12.2019**

Curtea constituită din:

PREȘEDINTE: [REDACTAT]

JUDECĂTOR: [REDACTAT]

JUDECĂTOR: [REDACTAT]

GREFIER: [REDACTAT]

Pe rolul Curții se află soluționarea recursului civil declarat de către recurentul-pârât-reclamant **IORDACHESCU DANIEL TRAIAN** împotriva deciziei civile nr. 2198A/22.06.2018, pronunțată de Tribunalul București Secția a III-a civilă în dosarul nr. 5003/302/2016**, în contradictoriu cu intimata-pârâtă-reclamantă **S.C. ASCLEPIMED DENTAL CLINICS S.R.L.** și intimata-reclamantă-pârâtă **CONSTANTIN DOMNICA**, în cauza având ca obiect „acțiune în răspundere delictuală”.

Dezbaterile asupra cererii au avut loc în ședința publică din data de 28.10.2019, fiind consemnate în încheierea de la acea dată care face parte integrantă din prezenta decizie, când, Curtea având nevoie de timp pentru a delibera, dar și pentru a da posibilitatea părților să depună concluzii scrise, a amânat pronunțarea la data de 11.11.2019, 25.11.2019, 09.12.2019, respectiv 16.12.2019, când a decis următoarele:

CURTEA,

Deliberând asupra cauzei civile de față, constată următoarele:

Prin **cererea** înregistrată pe rolul Judecătoriei Sectorului 5 București la data de 18.03.2016, sub nr. 5003/302/2016, reclamanta **CONSTANTIN DOMNICA** a solicitat, în contradictoriu cu pârâții **S.C. ASCLEPIMED DENTAL CLINICS SRL** și **IORDĂCHESCU DANIEL TRAIAN**, obligarea acestora la plata sumelor de 1.315 lei daune materiale actualizată cu indicele de inflație reprezentând prejudiciu material suferit ca urmare a întreruperii tratamentului dentar și a refuzului de a-i acorda asistență medicală de specialitate, precum și de 1.500 lei daune morale determinate de modalitatea în care a fost tratată ca pacient, de tergiversarea executării lucrării, precum și de tergiversarea achitării sumei datorate. Totodată, a solicitat obligarea pârâților și la plata cheltuielilor de judecată.

În drept, reclamanta a invocat art. 653 și art.655 al.2 din Legea nr. 95/2006, art. 663, art. 664 din Legea nr. 95/2006, art. 1349, art. 1357, art. 1373, art. 1381 și art. 1382 Cod civil.

La data de 15.04.2016, pârâții au formulat **cererea reconvențională**, prin care au solicitat obligarea reclamantei – pârâte la plata sumei de 15.000 lei cu titlu de daune morale și la publicarea hotărârii judecătorești într-un ziar cu răspândire națională, inclusiv în mediul online pe portalul de specialitate www.sfatulmedicului.ro.

În drept, pârâții au invocat Legea nr. 95/2006, art. 12 CDMS, art. 1357-1371 Cod civil.

Prin sentința civilă 1384/23.02.2017 Judecătoria sector 5 a admis în parte cererea de chemare în judecată și a respins cererea reconvențională ca neîntemeiată.

Prin decizia civilă nr. 2198A/22.06.2018, Tribunalul București Secția a III-a civilă a respins ca nefondate apelurile declarate de apelanta – reclamantă - pârâtă Constantin Domnica și apelanții – pârâți – reclamanți Iordăchescu Daniel și S.C. Asclepmed Clinics S.R.L.

Împotriva deciziei civile nr. 2198A/22.06.2018 a declarat recurs pârâtul-reclamant Iordăchescu Daniel Traian, solicitând casarea deciziei atacate, admiterea cererii reconvenționale și obligarea reclamantei-pârâte la plata cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului a arătat următoarele:

Instanța de apel a pronunțat decizia civila nr.2198A pronunțată în ședința publică la data de 22.06.2018 în dosarul Înregistrat sub nr. 5003/302/2016* cu încălcarea prevederilor art. 488 pct.6 respectiv pct.8 din Codul de procedura civilă, respectiv:

6. când hotărârea nu cuprinde motivele pe care se întemeiază sau când cuprinde motive contradictorii ori numai motive străine de natura cauzei;

8. hotărârea a fost dată cu încălcarea sau aplicare greșită a normelor de drept material: art.1349, art.1357, art.1391 coroborat cu art.253 din Codul Civil:

Textele legale incidente în cauza și încălcate de instanța de apel:

1. Art. 1349 din Codul Civil, care stipulează la alineatul (1) că „Orice persoană are îndatorirea să respecte regulile de conduită pe care legea sau obiceiul locului le impune și să nu aducă atingere, prin acțiunile ori inacțiunile sale, drepturilor sau intereselor legitime ale altor personae”, iar alin. (2) al aceluiași articol prevede că „Cel care, având discernământ, încalcă această îndatorire răspunde de toate prejudiciile cauzate, fiind obligat să le repara integral”

2. Art. 1357 din Codul civil reiese că cel care cauzează altuia un prejudiciu printr-o faptă ilicită, săvârșită cu vinovăție, în baza legăturii de cauzalitate dintre fapta ilicită și vinovăție, este obligat să îl repara, autorul prejudiciului urmând a răspunde chiar și pentru cea mai ușoară culpă.

3. Mai mult, din coroborarea art. 1391 cu art. 253 Cod civil, observăm că este reglementată posibilitatea reparării patrimoniale chiar și a prejudiciului nepatrimonial (moral), cât și mijloacele de apărare a drepturilor nepatrimoniale la care o persoană poate recurge.

Din perspectiva aplicării art.488 pct.6 și pct.8 hotărârea instanței de apel conține motive contradictorii în ceea ce privește nedovedirea legăturii de cauzalitatea a raportului juridic determinat de răspunderea civilă delictuală care este intrunită cert în cauza pendinte.

Astfel, deși recunoaște că adresa de e-mail utilizată pentru postarea comentariului, pe site-ul „Sfatul Medicului” (site specializat în domeniul medical) este aceeași cu cea a folosită de către intimata CONSTANTIN DOMNICA, pentru comunicarea proiectului de tranzacție, dar și cu adresa de confirmare din partea administratorului site-ului (proba aflată în dosarul de apel) se limitează la a aprecia că NU „reiese că un comentariu poate fi postat pe site-ul Sfatul Medicului” doar dacă utilizatorul are cont înregistrat pe pagina web Sfatul Medicului”.

Or, instanța de apel lesne se putea raporta prin coroborare și la modul de exprimare al intimitei CONSTANTIN DOMNICA - PERSOANA ALĂ (experiența personală)- din conținutul defăimător publicat pe site așa cum reiese: („...pe lângă faptul că este lipsit de caracter, îi lipsește și etica deontologică,... Alți clienți să nu se lase înșelați....această clinică nu ar trebui să aibă autorizație de funcționare ...și doctorul în cauză, dreptul de a profesa...mi s-au scos din buzunar 1315 lei, în doar două zile...nu am crezut că se poate întâmpla vreodată nici în cel mai amar cabinet stomatologic din țară ...paharul pe care îl folosea cetățeanul englez, cu urme de sânge pe el, nu era schimbat ...să curețe lavoarul stropit cu sânge... să înțeleg că domnia sa este mai mult afacerist și mai puțin medic chemat să aline suferința... etc”)

Astfel încât legătură de cauzalitate a faptei ilicite de decădere/defaimare profesională savarsite de intimata este incontestabil dovedită.

Expresiile/cuvintele utilizate în cadrul articolului defăimător exprimă opinia personală și nu una impersonală. admisibile în cadrul unei dispute critice și obiective sau o polemică a activității profesionale a medicului stomatolog, ci expresii injurioase care nu se calificau în noțiunea de opinie, fie chiar negativă.

Mai mult, instanța de fond NU ține seama de faptul că prejudiciul din mediul online prezintă o particularitate și anume este unul cu efect continuu și deja până la data aceasta are o vechime de aproape 4 ani, iar efectul negativ al postării este actual și prezent. Precizăm faptul că sub acest aspect, Înalta Curte de Casație și Justiție s-a pronunțat recent printr-o decizie, recunoscând importanța libertății de exprimare, însă a apreciat că: „spațiul virtual nu se poate transforma într-o instanță ad-hoc, în care persoanele neautorizate să exprime verdicte cu privire la existența unor fapte cu conotații penale în sarcina unor persoane, astfel cum s-a întâmplat în cauză, fără a se demonstra o bază factuală solidă în acest sens, și nici nu poate deveni o tribună a

insultelor la adresa unor persoane fizice, fără a exista buna-cuviință necesară, insulte care au căpătat și conotații rasiale, ceea ce este, de asemenea inacceptabil

Instanta a retinut ca postarea făcută de către un utilizator, având aceeași adresă de e-mail cu cea a intimătei CONSTANTIN DOMNICA nu constituie o probă suficientă, pentru a proba identitatea dintre intimata CONSTANTIN DOMNICA și utilizatorul postării comentariului inadecvat.: “incalcându-se textul legal care statuează legătură de cauzalitate dintre :

- (i) “postarea unui comentariu pe site-ul specializat - Sfatul Medicului” și
- (ii) “adresa electronică” (ina.general@yahoo.com).

Eronat și contrar textelor legale menționate apreciază instanța de apel că nu a fost răsturnată prezumția de nevinovăție, nestabilindu-se cu suficientă claritate asocierea comentariului incriminat, de către pârât cu persoana reclamantei, când printr-o minimă aplicare a textelor legale și a probelor ce se regăsesc la dosarul cauzei rezulta:

1. conținutul textului care este profund defăimător și insultător;
2. adresa-răspuns de la administratorul site-ului “Sfatul Medicului”
3. răspunsul 16 la interogatoriul administrat intimătei, la fond, aceasta a negat postarea articolului menționat pe site-ul “sfatulmedicului.ro”, susținând că postarea s-a realizat probabil de către unii dintre prietenii cărora le-a povestit ce s-a întâmplat la clinica privată, iar în apel a prezentat o declarație notarială a soțului care și-ar însuși textul incriminator.

În plus, discrepanța probatorie referitoare la persoana care a scris și postat conținutul defăimător indicat în apel, prin declarația notarială în persoana soțului intimătei și răspunsul la interogatoriu (16) al intimătei Domnica, indicând o persoană apropiată care ar fi scris și postat neîndrituiesc, să considerăm că instanța de apel a făcut o eronată aplicare a prevederilor legale care reglementează materia răspunderii civile delictuale a daunelor morale.

Prin întâmpinarea formulată de intimata-reclamantă-pârâtă Constantin Domnica s-a solicitat, în principal, respingerea recursului ca inadmisibil, iar, în subsidiar, respingerea recursului ca nefondat, precum și obligarea recurentului la plata cheltuielilor de judecată.

În motivare, a arătat următoarele:

În fapt, în dosarul nr.5003/302/2016**, a chemat în judecată pe recurentul din prezenta cauză și SC Asclepimed Derital Clinics SRL pentru ca instanța să-i oblige în solidar la plata daunelor materiale în cuantum de 1.315 Lei și la plata daunelor morale de 1.500 Lei, ca urmare a întreruperii tratamentului dentar, a refuzului de a-mi acorda asistență medicală de specialitate și a modalității în care am fost tratată ca pacient, de tergiversarea executării lucrării.

În data de 15.04.2016 pârâții au formulat o cerere reconvențională prin care au solicitat obligarea subsemnatei la plata sumei de 15.000 Lei cu titlu de daune morale și la publicarea hotărârii judecătorești într-un ziar cu răspândire națională, inclusiv în mediul online pe portalul de specialitate www.sfatulmedicului.ro.

Prin Sentința Civilă nr.1384/23.02.2017 Judecătoria Sector 5 a admis în parte cererea de chemare în judecată, i-a obligat pe pârâți în solidar la plata sumei de 270 lei, actualizată cu indicii de inflație de la data plății efective, cu titlu de daune materiale, precum și a sumei de 500 lei, cu titlu de daune morale. A respins cererea reconvențională formulată de pârâți ca necintemeiată.

Prin Decizia Civilă nr.2198 A/22.06.2018 Tribunalul București Secția A- III-A Civilă a respins atât apelul formulat de reclamantă cât și apelurile formulate de pârâți.

În data de 22.05.2019 pârâții Iordăchescu Daniel Traian și SC Asclepimed Dental Clinics SRL au achitat sumele de bani la care au fost obligați potrivit Sentinței Civile nr. 1384/23.02.2017 pronunțată de Judecătoria Sector 5 care a rămas definitivă.

Având în vedere că motivele de recurs acestea nu se încadrează în prevederile art.488 pct.6 și pct.8 Cod Procedură Civilă, a solicitat respingerea recursului ca inadmisibil, pentru următoarele considerente:

1) Potrivit susținerilor recurentului hotărârea instanței de apel conține motive contradictorii în ceea ce privește nedovedirea legăturii de cauzalitate a raportului juridic determinat de răspunderea civilă delictuală.

În fapt, atât instanța de fond, cât și instanța de apel, au analizat existența răspunderii civile delictuale prin prisma analizei elementelor constitutive, respectiv: existența faptei ilicite, existența unui prejudiciu, a unui raport de cauzalitate între faptă și prejudiciu și a vinovăției celui care a cauzat prejudiciu.

A fost analizată prima dată existența unei fapte ilicite, iar din ansamblul probator administrat în fața instanței de fond și de apel, a rezultat inexistența unei fapte ilicite săvârșite de intimată.

Având în vedere faptul că lipsește primul din elementele constitutive ale răspunderii civile delictuale, analiza celorlalte devine lipsită de interes, întrucât pentru angajarea răspunderii civile delictuale se cer a fi întrunite cumulativ toate cele 3 condiții.

Instanța de apel a analizat în mod judicios aspectul reținut de instanța de fond în sensul existenței sau inexistenței faptei ilicite, concluziile acesteia fiind că nu există faptă ilicită. Astfel încât nu mai avea de ce să analizeze legătura de cauzalitate între o faptă inexistentă și un eventual prejudiciu

2) În ceea ce privește motivele prevăzute de pct.8 al art.488 Cpc , respectiv încălcarea sau aplicarea greșită a normelor de drept material: art. 1349, art. 1357, art. 1391 coroborat cu art.253 din Codul Civil, a solicitat să se constate că și acestea sunt inadmisibile, având în vedere faptul că recurentul se referă la prejudiciu, legătură de cauzalitate, reparare prejudiciu moral în condițiile în care instanța a constatat inexistența unei fapte ilicite.

Instanța de apel a analizat corect cauza în sensul că a constatat că există 2 modalități de postare pe pagina web: Sfatul Medicului:

a) Prima modalitate certifică identitatea utilizatorului cu un grad suficient de precizie. Aceasta presupune deschiderea unui cont de către o persoană pe pagina web pe care dorește să comenteze, după înscrierea datelor contul se activează utilizând link-ul trimis de pagină pe adresa de e-mail a utilizatorului, iar în momentul când acesta dorește să posteze o opinie trebuie să se înregistreze cu nume de utilizator și cu parolă;

b) A doua modalitate de a posta un comentariu pe o pagină de internet presupune indicarea unui nume și a unei adrese de mail valide, fără ca acestea să fie verificate de pagina gazdă.

Din înscrisurile alăturate cercerii reconvenționale și din adresa de la fila 11 dosar apel rezultă că reclamanta nu avea un cont deschis cu utilizarea adresei de mail ina.gerali@yahoo.com, ci doar faptul că a fost postat un comentariu în care a fost indicată ca referință această adresă electronică. Prin urmare, nu a fost răsturnată prezumția de nevinovăție nestabilindu-se cu suficientă claritate asocierea comentariului incriminat de către pârât cu persoana reclamantei.

De asemenea, a precizat că a arătat încă de la instanța de fond prin răspunsul la întâmpinare și întâmpinare la reconvențională faptul că:

- Deși postarea din mediul online are numele acesteia, nu a fost postată de ea, dar reprezintă nemulțumirile legate de experiența în cadrul clinicii și în legătură cu comportamentul d-nului doctor Iordăchescu Traian, pe care le-a exprimat într-un cerc de prieteni;

- Și-a manifestat nemulțumirile în cercul de prieteni, care la rândul lor au fost revoltați de tratamentul la care a fost supusă după ce a fost acceptată ca pacient;

- Nu s-a făcut dovada că este cea care a postat în mediul online și nici nu s-a făcut dovada existenței prejudiciului, care trebuie să fie cert, determinat și determinabil;

- Nu a negat niciodată calificările d-nului doctor Iordăchescu Traian, care este și membru al Colegiului Medicilor Dentiști, dar în situația acesteia, concretă, acesta nu s-a comportat cu profesionalism și nici cu tact;

- Citind postarea din mediul online, a constatat că aceasta reprezintă calificări și judecăți de valoare, admisibile în cadrul unei dispute critice și obiective, chiar o polemică a activității profesionale a medicului stomatolog, care prin comportamentul său a încălcat Codul Deontologic, normele de etică și profesionalism;

- Afirmările din mediul online, pe lângă faptul că sunt fondate, reprezintă o opinie negativă față de activitatea profesională a d-nului doctor Iordăchescu Traian Daniel;

- Libertatea de exprimare este dreptul fundamental al omului de a spune ce gândește. Este un drept natural, ce ține de esența ființei umane, la fel ca dreptul la viață, la demnitate, fiind probabil și cel mai important drept pentru funcționarea unei societăți libere și democratice. Libertatea de exprimare în acest caz vizează judecata de valoare a activității profesionale a d-nului doctor și reprezintă nemulțumirile pe care le-am proferat în cadrul cercului de prieteni;

„Dacă libertatea reprezintă ceva, atunci reprezintă dreptul de a le spune celorlalți ceea ce nu vor să audă.”

- Deși este un drept natural, libera exprimare nu este întotdeauna garantată și protejată de autorități. Este un drept pe care autorități/persoane influente/medici încearcă să-l restrângă, de cele mai multe ori pentru a se proteja de criticile venite din interiorul societății și pentru a-și conserva privilegiile.

- Curtea Europeană a Drepturilor Omului apreciază că libertatea de exprimare include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență de opinia publică ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică”.

- Este plin internetul de pacienți decedați în spitale, îmbolnăviți în spitale, cazuri în care Colegiul Medicilor nu au dat nici o sancțiune.

- Colegiul Medicilor Dentiști din România a respins plângerea formulată de reclamantă, a acoperit comportamentul nedeontologic al recurentului și abia în urma acțiunii în instanță a abținut o soluție legală care i-a dat dreptate, în sensul că față de reclamantă recurentul s-a comportat în mod neprofesional, nedeontologic, în acest fel fiindu-i încălcate drepturile.

Analizând actele dosarului, Curtea constată următoarele:

Prima critică, prin care se susține că decizia recurată cuprinde motive contradictorii, se încadrează în cazul de recurs prevăzut de art. 488 pct. 6 C.pr.civ., și este întemeiată.

De asemenea, cea de-a doua critică, prin care se susține că hotărârea recurată este dată cu aplicarea greșită a normelor de drept material incidente în cauză, este întemeiată, în speță fiind incident și cazul de recurs prevăzut de art. 488 pct. 8 C.pr.civ.

Nu este întemeiată apărarea intimă - conform căreia motivarea nu se încadrează în cazurile de casare invocate de recurent, având în vedere faptul că recurentul se referă la prejudiciu, legătură de cauzalitate, reperare prejudiciu moral în condițiile în care instanța a constatat inexistența unei fapte ilicite - Curtea constatând că, dimpotrivă, recursul cuprinde dezvoltarea argumentelor prin care recurentul solicită să se constate că, în mod greșit, în hotărârea atacată nu a fost reținută existența unei fapte ilicite.

Astfel, Curtea reține că, în cadrul situației de fapt, instanțele de fond au reținut că pe site-ul de specialitate „sfatul medicului.ro” a fost postat, la data de 8.04.2013, un articol sub numele reclamantei-pârâte, care are următorul cuprins:

„Domnul doctor Daniel Traian Iordăchescu este un doctor care, pe lângă faptul că este lipsit de caracter, îi lipsește și etica deontologică. Am fost clienta acestei clinici timp de 2 zile, în care, nu numai că am sesizat o serie de situații ce nu ar trebui să existe în cadrul unei astfel de instituții, dar am fost și tratată cu o totală lipsă de respect de către domnul doctor Daniel Traian Iordăchescu, care după ce am achitat suma de 1.350 lei, mi-a comunicat sec, fără justificări, că nu mai dorește să continue lucrarea. Sper ca alți clienți să nu se lase înșelați, ca mine, de imaginea pe care dorește această clinică să o reprezinte prin intermediul site-ului și a altor mijloace media, deoarece, în realitate, lucrurile sunt total opuse; nu există un minim de norme de igienă care să fie respectate, iar lucrările de specialitate pot fi începute și lăsate deschise, fără nicio explicație. Nu recomand această clinică. Din punctul meu de vedere, la ceea ce există acolo, această clinică nu ar trebui să aibă autorizație de funcționare și doctorul în cauză, dreptul de a profesa”.

Prima instanță de fond a respins cererea reconvențională - prin care pârâțul-reclamant Iordăchescu Daniel Ștefan a solicitat obligarea reclamantei-pârâte Constantin Domnica la plata

sumei de 15.000 lei cu titlu de daune morale, precum și la publicarea hotărârii judecătorești într-un ziar cu răspândire națională, inclusiv în mediul online pe portalul de specialitate „Sfatul Medicului.ro” – pe motiv că nu s-a administrat nicio probă din care să rezulte existența unei identități între persoana care a postat articolul și reclamanta-pârâtă, astfel că nu este îndeplinită condiția unei fapte ilicite în sarcina reclamantei-pârâte.

În apelul declarat de pârâtul-reclamant, tribunalul a stabilit, pe de o parte, că, din înscrisul aflat la fila 11 din dosarul întocmit în apel, rezultă că adresa de mail utilizată pentru postarea comentariului este ina.generali@yahoo.com, aceeași adresă fiind utilizată de către reclamantă pentru comunicarea privind proiectul de tranzacție, astfel cum rezultă din înscrisul aflat la fila 92 din dosarul întocmit în primă instanță. Tribunalul a mai reținut și faptul că din înscrisurile administrate în cauză rezultă că a fost postat un comentariu în care a fost indicată ca referință această adresă electronică.

Cu toate acestea, tribunalul a concluzionat că nu a fost răsturnată prezumția de nevinovăție, nestabilindu-se cu suficientă claritate asocierea comentariului incriminat de către pârât cu persoana reclamantei.

Astfel, Curtea constată că decizia recurată cuprinde considerente contradictorii, având în vedere că, pe de o parte, instanța de apel stabilește că adresa de e-mail utilizată pentru postarea articolului incriminat aparține reclamantei-pârâte, iar pe de altă parte, reține că nu s-a stabilit cu suficientă claritate asocierea comentariului incriminat cu persoana reclamantei.

La solicitarea tribunalului, cu adresa nr. 420/15.05.2018 SC Active Soft SRL a comunicat faptul că adresa de email asociată persoanei care a comentat sub numele CONSTANTIN DOMNICA este ina.generali@yahoo.com.

Cu alte cuvinte, tribunalul a stabilit în cadrul situației de fapt că articolul incriminat a fost postat de pe adresa de email aparținând reclamantei-pârâte, fapt care conduce la concluzia că postarea realizată la data de 8.04.2013 pe site-ul www.sfatulmedicului.ro este imputabilă reclamantei-pârâte. Cu toate acestea, în mod contradictoriu, hotărârea recurată cuprinde în considerente și motivul conform căruia nu ar fi fost răsturnată prezumția de nevinovăție, fiind incident prin urmare cazul de recurs prevăzut de art. 488 pct. 6 C.pr.civ..

În al doilea rând, Curtea constată că aceste din urmă considerente sunt urmarea aplicării greșite a normei de drept material incidentă în cauză, critica recurentului pârât-reclamant, conform căreia instanța de apel a pronunțat hotărârea recurată cu aplicarea greșită a normelor de drept material: art. 1349, art. 1357, art. 1391 coroborat cu art. 253 Cod civil, fiind întemeiată.

Astfel, Curtea reține că, prin cererea reconvențională promovată, recurentul pârât-reclamant a solicitat angajarea răspunderii civile delictuale a intimitei reclamante-pârâte, pentru fapta ilicită constând în încălcarea dreptului la viață privată, la demnitate și onoare, precum și a dreptului la propria imagine, ca urmare a publicării articolului redat mai sus, de către intimată, pe site-ul de specialitate www.sfatulmedicului.ro.

Dintre formele de apărare a drepturilor personal nepatrimoniale reglementate la art. 253 Cod civil, recurentul pârât-reclamant a solicitat repararea prejudiciului moral cauzat de articolul publicat prin intermediul internetului, prin:

- obligarea reclamantei-pârâte la plata unei reparații pecuniare pentru prejudiciul moral;
- obligarea reclamantei-pârâte la publicarea hotărârii judecătorești într-un ziar cu răspândire națională, inclusiv în mediul online pe portalul de specialitate „Sfatul Medicului.ro”.

Potrivit dispozițiilor art. 253 alin. 3 lit. a) Cod civil, cel care a suferit o încălcare a unor astfel de drepturi (respectiv încălcarea drepturilor nepatrimoniale prin exercitarea dreptului la liberă exprimare, art. 253 alin. 1 și alin. 2) poate cere instanței judecătorești să îl oblige pe autorul faptei la publicarea hotărârii, pe cheltuiala acestuia.

De asemenea, potrivit art. 253 alin. 4 Cod civil, persoana prejudiciată poate cere despăgubiri sau, după caz, o reparație patrimonială pentru prejudiciul, chiar nepatrimonial, ce i-a fost cauzat, dacă vătămarea este imputabilă autorului faptei prejudiciabile.

Recurentul pârât-reclamant susține, prin motivele de recurs formulate, că, în condițiile în care instanța de apel a reținut că postarea a fost făcută de un utilizator având adresa de email a intimatei, existând deci identitate între intimată și utilizatorul postării comentariului incriminat, prin hotărârea recurată au fost încălcate dispozițiile legale enunțate în cele ce preced.

Critica este întemeiată.

Curtea observă că textul art. 253 alin. 4 Cod civil instituie posibilitatea acordării unei reparații patrimoniale pentru prejudiciul, chiar nepatrimonial, ce a fost cauzat pârâtului-reclamant, dacă vătămarea este imputabilă autorului faptei prejudiciabile.

Reținând faptul că tribunalul deja a constatat, în cadrul situației de fapt, ca fiind dovedită situația-premisă de aplicare a art. 253 Cod civil - aceea ca postarea articolului incriminat să fie imputabilă intimatei reclamante-pârâte - Curtea urmează să verifice dacă prin postarea articolului au fost încălcate drepturi nepatrimoniale ale recurentului pârât reclamant.

Spre acest demers, Curtea reține că, dintre drepturile nepatrimoniale reglementate de Codul civil, recurentul pârât-reclamant a pretins că prin publicarea articolului incriminat i-au fost încălcate drepturile nepatrimoniale referitoare la demnitate, onoare, prestigiu profesional.

Potrivit art. 72 Cod civil, este interzisă orice atingere adusă onoarei și reputației unei persoane, fără consimțământul acesteia ori fără respectarea limitelor prevăzute de art. 75 Cod civil.

Pentru ca instanța să constate încălcarea acestor drepturi nepatrimoniale, este necesar să rezulte:

1. că atingerea adusă dreptului la demnitate nu a avut consimțământul recurentului pârât-reclamant și
2. că această atingere nu a respectat limitele prevăzute de art. 75 Cod civil.

Prima condiție este îndeplinită în cauza de față.

Astfel, din perspectiva recurentului pârât-reclamant, afirmația că atingerea adusă drepturilor sale nepatrimoniale a avut loc fără consimțământul său echivalează cu probarea unui fapt negativ. În schimb, din perspectiva intimatei reclamante-pârâte, aceasta constituie o apărare, situație în care acesteia din urmă îi revine sarcina probei – respectiv de a dovedi acordul recurentului, în înțelesul art. 72 alin. 2 Cod civil.

Or, din examinarea actelor dosarului, Curtea a constatat că intimata reclamantă-pârâtă nu a dovedit existența unui astfel de acord din partea recurentului pârât-reclamant.

Și cea de-a doua condiție pentru reținerea caracterului ilicit al faptei este îndeplinită în cauza de față.

Astfel, în sensul art. 75 Cod civil, fapta intimatei reclamante-pârâte de a publica pe internet, la adresa www.sfatulmedicului.ro, articolul redat mai sus, devine ilicită în cazul în care a avut loc cu rea-credință și cu nerespectarea pactelor și convențiilor internaționale la care România este parte.

De aceea, în aplicarea dispozițiilor art. 75 Cod civil și având în vedere faptul că angajarea răspunderii civile delictuale a reclamantei ar echivala cu o ingerință a unei autorități publice în dreptul la liberă exprimare garantat de art. 10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, Curtea constată că este aplicabilă în cauza de față și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la cele două drepturi fundamentale aflate în conflict.

Speța de față pune în discuție echilibrul necesar a fi păstrat între dreptul la liberă exprimare al intimatei reclamante-pârâte și dreptul la demnitate al recurentului pârât-reclamant.

Curtea pornește de la principiul conform căruia ambele drepturi fundamentale sunt garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului și necesită, *a priori*, un respect egal.

În ceea ce privește *libertatea de exprimare*, reglementarea acestui drept și a condițiilor de exercitare ale acestuia se regăsește atât în norme interne, cât și în norme internaționale, ratificate sau adoptate de statul român.

Astfel, art. 30 alin. 1, 2 și 6 din Legea fundamentală (Libertatea de exprimare) prevede următoarele:

(1) *Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile.*

(2) *Cenzura de orice fel este interzisă.*

(...)

(6) *Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine.*

Curtea europeană a drepturilor omului a stabilit cu valoare de principiu că art. 10 din Convenție autorizează ingerințele în libertatea de exprimare în scopul de a proteja reputația terților, dacă astfel de ingerințe păstrează un raport de proporționalitate analizat din perspectiva circumstanțelor particulare ale fiecărei cauze.

Potrivit art. 10 paragraful 2 din Convenție, exercitarea libertății de exprimare poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru (...) protecția reputației sau a drepturilor altora.

Rezultă că dreptul garantat de art. 10 din Convenție nu este unul absolut, cu alte cuvinte, libertatea de exprimare – ca drept esențial într-o societate democratică – nu poate fi exercitată dincolo de orice limite.

Astfel, pentru a fi justificată în raport de dispozițiile art. 10 par. 2 din Convenție, ingerința în dreptul la libera exprimare trebuie să îndeplinească următoarele condiții: să fie prevăzută de lege; să urmărească un scop legitim, respectiv protecția moralei, a reputației sau a drepturilor altora; să fie necesară într-o societate democratică.

În ceea ce privește *dreptul la viață privată*, Curtea Europeană a statuat, în jurisprudența sa, că noțiunea de viață privată include elemente care se raportează la identitatea unei persoane, cum ar fi numele, imaginea, integritatea sa fizică sau morală; garanția oferită de art. 8 din Convenție fiind destinată, în principal, să asigure dezvoltarea, fără ingerințe din afară, a personalității fiecărui individ în relațiile cu semenii. Așadar, există o zonă de interacțiune între individ și terți care, chiar și într-un context public, aparține „vieții private” (Von Hannover c. Germaniei, cererea nr. 59320/00, par. 50). De asemenea, s-a statuat că „dreptul la apărarea reputației este un drept care, în calitate de element al vieții private, este legat de art. 8 din Convenție” (Chauvy ș.a. contra Franței, nr. 64915/01, par. 70).

Totodată, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că trebuie găsit un echilibru între libertatea de exprimare și dreptul la viață privată, care cade sub incidența art. 8, echilibru care presupune tragerea la răspundere a persoanelor vinovate de comiterea afirmațiilor denigratoare, dacă afirmațiile reprezintă situații factuale, lipsite de suport probatoriu, efectuate în cadrul unei adevărate campanii de denigrare și reiterate în public, prin mijloace de comunicare prin presă și mass-media cu rea-credință (Petrina c. României, Andreescu c. României).

Instanța europeană a statuat (Sipoș c. României) că îi revine Curții sarcina de a stabili dacă statul, în contextul obligațiilor pozitive care decurg din art. 8 din Convenție, a administrat un just echilibru între protecția dreptului reclamantei la reputația sa, element constituent al dreptului la protecția vieții private, și libertatea de exprimare protejată de art. 10 (Petrina, Von Hannover). Astfel, Curtea Europeană consideră că obligația pozitivă care decurge din art. 8 din Convenție trebuie să se aplice în cazul în care afirmațiile susceptibile să afecteze reputația unei persoane depășesc limitele criticilor acceptabile din perspectiva art. 10 din Convenție.

Aplicând aceste reguli jurisprudențiale la situația de fapt din speță, Curtea are de analizat în ce măsură este păstrat echilibrul între protecția celor două valori garantate de Convenție, în raport de criteriile stabilite de CEDO în jurisprudența sa: contribuția la o dezbatere de interes general, buna-credință a autorului articolelor, forma și repercusiunile articolului.

1. contribuția la o dezbatere de interes general

Pârâtul-reclamant a susținut că articolul postat de pe adresa de email aparținând intimității vizează activitatea sa profesională și personală, în calitate de medic stomatolog, în plan național și internațional, aspectul grav fiind determinat de faptul că adresabilitatea site-ului este cea a unui public interesat, ca potențiali viitori pacienți.

Reclamanta-pârâtă a susținut că postarea din mediul online reprezintă judecăți de valoare, o polemică asupra activității profesionale a medicului stomatolog, care prin comportamentul său a încălcat Codul Deontologic, normele de etică și profesionalism, iar afirmațiile din mediul online, pe lângă că sunt fondate, reprezintă o opinie negativă față de activitatea profesională a doctorului.

Curtea a respins apărarea formulată de intimată, constatând - din examinarea conținutului articolului - „*Domnul doctor Daniel Traian Iordăchescu este un doctor care, pe lângă faptul că este lipsit de caracter, îi lipsește și etica deontologică. (...) Din punctul meu de vedere, la ceea ce există acolo, (...) nu ar trebui să aibă (...) doctorul în cauză, dreptul de a profesa*” - că nu transpare din acesta interesul autorului de a supune opiniei publice un subiect de interes general, ci doar acela de a critica personalitatea recurentului („este lipsit de caracter”) și capacitatea acestuia pe plan profesional („doctorul nu ar trebui să aibă dreptul de a profesa”).

Așadar, articolul incriminat cuprinde o acuzație de fapt – privind presupusa activitate profesională a recurentului pârât-reclamant în cadrul clinicii medicale ASCLEPIMED DENTAL CLINICS SRL – afirmație care nu este susținută de nicio bază factuală, ci este susținută doar de opinia personală a autorului articolului în sensul că, din punctul său de vedere, doctorul este lipsit de caracter și de etică deontologică și că nu ar trebui să aibă dreptul de a profesa.

Privite în contextul general al articolului incriminat, aceste afirmații care vizează persoana recurentului pârât-reclamant nu au ca premisă necesitatea imperioasă de a aduce la cunoștința publicului cititor un subiect de interes general pentru societate, ci transpare doar intenția autorului de a-l umili pe recurentul pârât-reclamant în viața profesională și în demnitatea acestuia, precum și în mediul în care acesta profesează.

Consecința este aceea că articolul din litigiu nu respectă criteriul de a aduce o contribuție la o dezbatere de interes general.

2. aprecierea bunei-credințe

Curtea arată că nu se poate reține buna-credință a autoarci articolului în litigiu, datorită tonului batjocoritor și denigrator al opiniilor exprimate cu privire la persoana pârâtului-reclamant, afirmațiile de genul: *este lipsit de caracter, îi lipsește și etica deontologică, nu ar trebui să aibă (...) dreptul de a profesa* - nefiind apte de a aduce la cunoștința publicului, cu bună-credință, date de interes general despre activitatea publică a pârâtului-reclamant, ci au în mod neechivoc intenția directă de a-l insulta, discredita și umili pe pârâtul-reclamant, pe plan profesional.

3. forma și repercusiunile articolului

Curtea arată că trebuie să facă distincție între, pe de o parte, informațiile care șochează, deranjează sau neliniștesc, și, pe de altă parte, referirile vexatorii la anumite aspecte din viața privată a unei persoane, a căror divulgare către public nu este necesară.

Astfel, pe de o parte, principiul statuat în jurisprudența CEDO prevede că intră sub protecția art. 10 din Convenție nu numai acele informații sau idei care sunt primite favorabil sau cu indiferență ori sunt considerate inofensive, ci și acelea care ofensează, șochează sau deranjează. Condiția este aceea ca subiectul să se încadreze într-o dezbatere publică a unui

subiect de interes general, cu alte cuvinte subiectul articolelor să privească chestiuni ce afectează viața comunității.

Or, Curtea reține că nu există nici un element din care să se poată trage concluzia că afirmațiile autoarei la adresa personalității pârâtului-reclamant se încadrează într-un subiect de interes general din viața comunității.

Pentru aceste considerente, Curtea a constatat că fapta intimatei reclamante-pârâte de a posta pe internet, la adresa „sfatul medicului.ro”, comentariul redat mai sus, este ilicite întrucât a fost efectuată cu rea-credință și cu nerespectarea pactelor și convențiilor internaționale la care România este parte.

Curtea mai reține că ingerința în dreptul la liberă exprimare al intimatei este prevăzută de lege, urmărește un interes legitim (protecția onoarei și a reputației recurentului) și este necesară într-o societate democratică.

Aplicând o prezumție judecătorească, Curtea constată că fapta ilicită reținută în cele ce preced este de natură să producă recurentului un prejudiciu moral, constând în atingerea adusă onoarei, demnității și reputației acestuia.

De asemenea, legătura de cauzalitate dintre fapta ilicită și prejudiciu este reținută de Curte din circumstanțele săvârșirii faptei ilicite, *ex re*.

În privința evaluării întinderii daunelor morale, Curtea arată că acordarea unei reparații pecuniare, ca formă de reparație a încălcării drepturilor nepatrimoniale, nu este ținută să respecte principiul reparării integrale a prejudiciului, întrucât nu există criterii obiective pentru estimarea acestuia, ci urmărește să asigure doar acordarea unei satisfacții echitabile, acordarea unor despăgubiri pentru prejudiciile morale având ca scop repararea într-un mod specific a unor suferințe care de altfel nu pot fi cuantificate.

Prin urmare, judecând în echitate, în raport de numărul articolelor (un articol, postat într-o singură zi), de importanța valorilor sociale încălcate, de consecințele negative suferite de recurent în plan psihic, de circumstanțele specifice de săvârșire a faptei ilicite (prin publicare în mediu online), Curtea a apreciat că suma de 500 lei reprezintă o despăgubire rezonabilă care atinge finalitatea reparatorie urmărită.

De asemenea, în temeiul dispozițiilor art. 253 alin. 3 lit. a) Cod civil, având în vedere circumstanțele specifice de săvârșire a faptelor ilicite, prin publicarea articolului în litigiu pe un site de specialitate în activitatea profesională a recurentului, Curtea a dispus obligarea reclamantei-pârâte la publicarea prezentei hotărâri judecătorești pe portalul de specialitate "Sfatul medicului".

Pentru aceste considerente, în temeiul dispozițiilor art. 498 alin. 1 și art. 488 pct. 6 și 8 C.pr.civ., Curtea a admis recursul declarat de către recurentul-pârât-reclamant, a casat decizia recurată, în parte, și rejudecând, în temeiul dispozițiilor art. 480 alin. 1 C.pr.civ., a admis apelul declarat de pârâtul-reclamant Iordăchescu Daniel Traian, a schimbat în parte sentința civilă apelată, în sensul că a admis cererea reconvențională și a obligat pe reclamanta-pârâtă Constantin Domnica la plata, către pârâtul-reclamant, a sumei de 500 lei, cu titlu de daune morale și la publicarea prezentei hotărâri judecătorești pe portalul de specialitate "Sfatul medicului".

A păstrat celelalte dispoziții ale sentinței apelate și ale deciziei din apel recurate.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DECIDE:**

Admite recursul declarat de către recurentul-pârât-reclamant **IORDACHESCU DANIEL TRAIAN**, cu domiciliul procesual ales la [REDACTED] împotriva deciziei civile nr. 2198A/22.06.2018, pronunțată de Tribunalul București Secția a III-a civilă în dosarul nr. 5003/302/2016**, în contradictoriu cu intimata-pârâtă-reclamantă **S.C. ASCLEPIMED DENTAL CLINICS S.R.L.**, cu sediul [REDACTED] și intimata-reclamantă-pârâtă **CONSTANTIN DOMNICA**, cu domiciliul procesual ales [REDACTED]

Casează decizia recurată, în parte, și rejudecând:

Admite apelul declarat de pârâtul-reclamant Iordăchescu Daniel Traian.

Schimbă în parte sentința civilă apelată, în sensul:

Admite cererea reconvențională.

Obligă pe reclamanta-pârâtă Constantin Domnica la plata, către pârâtul-reclamant, a sumei de 500 lei, cu titlu de daune morale și la publicarea prezentei hotărâri judecătorești pe portalul de specialitate "Sfatul medicului".

Păstrează celelalte dispoziții ale sentinței apelate și ale deciziei din apel recurate.

Definitivă.

Pronunțată prin punerea soluției la dispoziția părților, prin mijlocirea grefei instanței, azi, 16.12.2019.

Președinte,

Judecător,

Judecător,

Grefier,

Red.MSC
Tehnored.EGP
5 ex.
Jud. apel – [REDACTED]

Conf. in orig
